

יביע אומר - הר גילה

שמני | גליון 346

שבת מברכין | כד' ניסן תשפ"ג
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב - 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש	מוצ"ש	כניסת שבת
20:32	19:44	18:52

העלון מוקדש לפרופאט והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן טובה שליט"א | עמית בת תקוה | שיראל בת אור | ר' שלמה בן עשושה
ר' רמיאל מני בן שרה| רמיאל בן גנזל דוד | יהונתן דניאל בן טובה | רחזה בת ג'מילה | לע"נ - צדוק בן חביבה, ר' דוד בן שרה
זיונו הגון - ורד פרחיה בת בתיה. שיר בת אסתר | להצלחת - מתפללי בית כנסת "יביע אומר" הר גילה ה"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף צדוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

הלכות תלמוד תורה: א. מצות עשה על כל איש מישראל ללמוד תורה הלכה למעשה, כמו שנאמר בתורה (דברים ה א), ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם. **ולכן כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה,** בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין זקן גדול שתשש כחו, ואפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה, ואפילו בעל אשה ובנים שחייב לפרנסם, **הכל חייבים לקבוע להם זמן ללמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר "והגית בו יומם ולילה".** (הליכות עולם חלק ח' עמ' שלב והלאה)

ב. ועד אימתי חייב אדם ללמוד תורה, עד יום מותו, שנאמר "כל ימי חיך". ואין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהן, אלא במי שממית עצמו על התורה, ומצער גופו תמיד, ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה. (שם).

ג. חייב אדם לשלש תלמודו בכל יום ויום, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש "בתלמוד", ובעלי בתים בזמן הזה שאין להם פנאי ללמוד יותר משעתיים שלש בכל יום, לא ילמדו אלא הלכה למעשה מתוך השלחן ערוך, ונושאי כליו, אבל הלומדים "דף יומי" בלבד מהתלמוד שלנו, אינם יוצאים בזה ידי חובת מצות תלמוד תורה, אולם מי שיש לו ארבע שעות ביום, או יותר, ללמוד, יקבע שלש שעות מהן בלימוד ההלכה, והשאר ללימוד הגמרא והראשונים כאשר תשיג ידו. (שם).

ד. כל מי שאי אפשר לו ללמוד כראוי מפני רוב טרדותיו, יתרום בעין יפה לשיבות ולמוסדות התורה, או יחזיק בתלמיד חכם השקוד על לימודו, ויהיה נחשב לו כאילו עסק בעצמו בתורה. כ"יששכר וזבולון", ועל זבולון נאמר: עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". **ואף על פי כן אף המחזיק שהוא בבחינת "זבולון", לא יתבטל לגמרי מלימוד תורה, אלא יקבע זמן ללמוד הלכה, שאם לא ילמוד, היאך יקיים. (שם).**

ה. אין ראוי לאדם ללמוד אלא במקרא, תנ"ך, ובמשנה, ובתלמוד, ובפוסקים, ולא בשאר חכמות, כגון פילוסופיא, וכיו"ב. ובה זכה לחיי העולם הזה והעולם הבא. שאין העולם עומד אלא על לימוד התורה. וכל מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, או שקרא ושנה ופירש להבלי העולם והניח תלמודו וזנחו, הרי זה בכלל, כי דבר ה' בזה וכו'. ותחלת דינו של אדם על תלמוד תורה. וכל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה אש אוכלתו. וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. **וכל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, שנאמר, "להיטיבך באחריתך". (שם).**

ו. מצות עשה ללמד את בנו תורה, שנאמר ולמדתם אותם את בניכם לדבר בס, **וכן חייב ללמד את בן בנו,** שנאמר, והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן מצוה על כל חכם מישראל ללמד תורה לתלמידים, שנאמר ושנתת לבניך, **וחייבים להושיב מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר ללמד תורה לתינוקות של בית רבן, שעליהם העולם עומד,** שאין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, המשך בדף אחרון.

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את הרב גדעון מזרחי שליט"א

והפייטן הרב אלחנן משמרת שליט"א

המתארחים עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

יום שישי	יום שבת
18:32 שיר השירים	07:45 שחרית ודרשה הרב
18:52 מנחה	קידוש לכבוד חתני הבר מצוה
קבלת שבת ודרשת הרב	15:30 תהילים לילדים
ערבית	16:00 שעור תורה עם הרב

חברי הקהילה מוזמנים לשעור תורה ועונג שבת מיוחד לכבוד חתני בר המצוה **משה זקן | אריאל צ'ונה** במבנה 401 | בשעה 21:30

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת, שחרית בשעה 06:00, מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שעור תורה ותפילות ערבית ולאחר מיכן שעור התורה היומי יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך יום ב' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר בשעה 20:00 גמרא מסכת תענית.

יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך **בשעה 20:15 שעור בקדושת המשפחה לנשואים יחד עם הרב יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע**

עזר תורה תשפ"ג | ימינו | 21:00

'קבלת יסורים באהבה'

בפרשתנו אנו קוראים על מיתתם הנוראה של שני בני אהרן הקדושים שמתו דווקא בגלל היותם קרובים לפני ה', כמו שנאמר: "וימותו לפני ה'", ונאמר (ויקרא ט"ז, א'): "בקרבכם לפני ה' וימותו", ללמדנו על קרבתם אל בורא עולם, ונידונו על טעות קלה, שמדקדק הקדוש ברוך הוא עם צדיקים כחוט השערה. ככל שהאדם קרוב יותר למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, צריך להיות יותר מזוכך ומקודש וטהור. ומתוך מיתתם נודע שהם היו קדושים ביותר כדברי רש"י (ויקרא י', ג'): אמר משה לאהרן, אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במידועיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך. ומעידה התורה על אהרן הכהן "וידום אהרן", וכתב רש"י שקבל שכר על שתיתקו, שקבל את הגזירה באהבה, כי מאת ה' לא תצא הרעה!

וכמו שנראה מדברי רבותינו בגמרא (ברכות ה.): אם רואה אדם שייסורים באין עליו - יפשפש במעשיו, שנאמר (איכה ג', מ'): "נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה'". פשפש ולא מצא - יתלה בביטול תורה, שנאמר (תהלים צ"ד, י"ב): "אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו; ואם תלה ולא מצא -

ידע שייסורים של אהבה הם, שנאמר (משלי ג', י"ב): "כי את אשר יאהב ה' - יוכיח". ובספרי (ואתחנן ל"ב) כתב שיהא אדם שמח בייסורים יותר מן הטובה, שאילו אדם מקבל טובה אין נמחל לו עון שבידו, ואם מקבל יסורים באהבה נמחל לו. ובמדרש תנחומא מובא שצריך אדם להחזיק טובה להקדוש ברוך הוא בזמן שייסורים באין עליו, למה? שייסורים מושכין את האדם להקדוש ברוך הוא. וכן אמרו במדרש (מובא בילקוט אליעזר) על הפסוק: "אל באפך תוכיחני", אמרה נכסת ישראל להקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, אף על פי שכתבת "את אשר יאהב ה' יוכיח", - אל באפך תוכיחני, ואף על פי שכתוב "אשרי הגבר אשר תיסרנו יה" - אל באפך תיסרנו, אבל בדיעבד כשכבר יסורים באים על האדם יש לו לקבלם באהבה.

ובספר "מלל לאברהם" ביאר את הפסוק: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", בין בזמן שנוהג עמנו במידת הרחמים שהוא שם הו"ה ברוך הוא, ובין בזמן שמתנהג עמנו במידת אלוקים שהוא מידת הדין, הכל - ה' אחד, ורק לכל אחד מתנהג ונותן כפי מעשיו. וכן איתא במכילתא (פרשת יתרו) כשדוד באו עליו יסורים הודה לה' יתברך "צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא", וכשקיבל טובה הודה לה': "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא"! שבת שלום.

השקפה יהודית - הרב אהרון קצין

'הזהירות מפני מאכלות אסורות'

הנה בפרשה מובא את הזהירות מפני מאכלות אסורות, וכלשון התורה **"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם"** (ויקרא יא, מג). הזהירות מפני אכילת שקצים ורמשים טבועה עמוק בלב של כל אחד מישראל, מאחר וכל אכילה היא נספגת בגוף האוכל, ואכילה אסורה מטמאה את הנפש, ומרחיקה ממנו את הקדושה והטהרה.

האבן עזרא (שם) כותב: **"אל תשקצו את נפשתיכם"** - להיות מטונפות ומגואלות. **"ולא תטמאו בהם"** - כי ידוע כי הגוף הנאכל ישוב בשר בגוף האוכל.

ורבנו בחיי (שם) מוסיף: **"ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם"** - יאמר ולא תטמאו בהם באכילתן בגוף, שאם תעשו כן, ונטמאתם בהם **בנפש**. והמלה חסירה אל"ף שהוא לשון טמטום, והטעם שהלב מטמטם באכילת הדברים האסורים, ואין רוח הקודש שורה בו.

לא פעם, סבלו יהודים חרפת רעב, ואפילו הגיעו לכלל סכנת נפשות, ועדיין נותרו בסיורם להיגעל במאכלות אסורות, כשהם מאמצים לעצמם את דרכם של חנניה מישאל ועזריה שאכלו זרעונים בבית המלך, או כאסתר בשעתה אשר סרבה לאכול מאכלים מארמון אחשוורוש, כפי שאומרת הגמרא (מגילה יג ע"א): "אמר רב: שאכלה מאכל יהודי, ורבי יוחנן אמר: אכלה זרעונים".

במהלך הדורות אנו מוצאים רבים מגדולי ישראל, שגם בזמני צרה ומצוק לא נהגו בעצמם שום היתר, ונזהרו מכל מאכל אסור.

בספר **"פרי ברוך"** מובא שרבי **ברוך מנחם ריזל** זצ"ל היה מספר, כי כאשר היה **בעל התניא** אסור בבית האסורים, הגישו לו נבילות וטרפות למאכל, אולם הוא סירב להיגעל במאכלות אסורות, וצם.

כשנודע הדבר למושל, הוא שלח להודיע לו שבסירוב זה הוא מאבד את עצמו לדעת, וכל המאבד עצמו לדעת אין לו חלק לעולם הבא.

כששמע זאת **בעל התניא** הוא נענה ואמר: "מוטב לי לאבד את העולם הבא שלי, ולא להתגעל במאכלות אסורות, ולטמא בהן את נפשי, חלילה".

בדברים אלו הסתמך בעל התניא על דברי הראשונים, שסוברים כי מה שנאמר בהלכה שעל כל העבירות צריך האדם **לעבור ולא ליהרג**, (מלבד שלשת העבירות החמורות של גילוי עריות, שפיכות דמים ועבודה זרה), בא לומר כי ישנו **'היתר'** לעבור על העבירות הללו, אך מי שרוצה, יכול גם עליהן **ליהרג** ולא לעבור!

בספר **"לפיד אש"** מובא מעשה נורא שסיפר **הרבי מקלוזנבורג** זצ"ל על עצמו, במהלך אחד משיעוריו בחומש עם רש"י, בקהילתו צאנו בנתניה:

"הייתי במחנות בשואה, אך טריפות סרבתי לאכול", פתח את סיפורו, "הגעתי לאושוויץ בערב שבת קודש, בשעה עשר בבוקר. מיד כשירדנו מהרכבת דחקו בנו בכח ובאכזריות להיכנס אל תוך המחנה, אחרי זמן קצר החלו לחלק אוכל למי שנמצא כשיר לעבודה, היה זה מאכל בשרי, וכולם נדחקו כדי לקבל את המנה... לא נגשתי אל התור, וכשקראו לי האחרים לבוא, אמרתי: בשום אופן לא אוכל טריפות אצל רשע זה, שלקח ממני את כל אשר לי..."

"צמתי כל אותו יום שישו צום מלא פשוטו כמשמעו, בערב כבר הייתי רעב ותשוש מאוד. למחרת ביום שבת קודש שוב שומע אני צעקות והכרזות: **"לבוא לאכול"** לא הלכתי, ישבתי מכוונס בתוך עצמי. וכשהתרוקן הצריף, ואף אדם לא נשאר בו, פרצתי לפתע בכייה ונחלי דמעות נפתחו בי- למרות שלא נהגתי לבכות, כי קבלתי על עצמי לקבל באהבה את כל מה שקורה, כאשר ציונו ה', אבל בכיתי ואמרתי: 'רבונו של עולם, נשארתי לבדי חסר כל, נשארתי ערירי ויחף... ועוד אלך לאכול טריפות? אינני רוצה לאכול טרפה! אינני אוכל!!!".

"בעוד אני יושב עם עצמי ומדבר, נכנס אל הצריף יהודי מבוהל וניגש אלי ישירות, כשהוא שואל: 'האם הנכם הרבי מקלוזנבורג?'. נבהלתי מעצם השאילה, כי את הרבנים ר"כלי הקודש" נהגו הרוצחים להוביל ראשונים אל הכבשן... אבל בעודי מהסס בתשובתי, בא אלי יהודי נוסף וקורא לעברי: "חייב הנך לגשת מיד לשם, סמוך לדלת עומד מישהו וממתין לך". בלתי ברירה נגשתי לדלת כולי חושש מפני מה שמצפה לי, ואז ראיתי לפני יהודי מבוגר".

"כשהבחין בי שאלני: 'האם הרבי מקשאנוב היה דודך?'. עמדתי משתומם מן השאילה, התקשיתי להבין מנין ידע איש זה אודותי, ומהיכן ידע שהרבי הקדוש רבי דוד מקשאנוב זצ"ל היה דודי? הנהנתי בראשי לחיוב: 'אמת הדבר'. לשמע תשובתי מיהר היהודי ותחב לי ככר לחם וצלוחית מלאה ריבה, הספקתי לשמוע אותו אומר: "הבאתי שיהיה לך מה לאכול, הבאתי שתשביע את נפשך", אחר כך הסתלק ונעלם... יותר לא ראיתי לעולם!".

"אז ראיתי בחוש כי יש אלקים בארץ! והצדקתי את עצמי על שלא רציתי לאכול טריפות, גם בעיני האנשים מסביב שלחצו עלי לפני כן שלא אתנזר ממאכלי המטבח של הרשעים. בכח אותו נס קבלתי מחדש על עצמי, שיהיה מה שיהיה, בשום אופן לא אוכל טריפה, במיוחד כשהקדוש ברוך הוא מזמן לי מאכלים ודואג לי".

"שבתי למקומי הראשון, קדשתי על הפת, ומצאתי מים לנטילת ידיים... וכך ישבתי ואכלתי את סעודת השבת".

מסיים הרב'ה את סיפורו: "במשך שנה ארוכה הייתי באושוויץ, ומעולם לא אכלתי טריפות ולא חללתי שבת! חשתי כי מן השמים שומרים עלי: אף אחד מן הרשעים לא ידע את זהותי. לא פעם נקלעתי לסכנת חיים, ואך כפסע היה ביני ובין המות, אבל ראיתי בחוש שהקדוש ברוך הוא מגן ומציל את שומרי התורה ולומדיה. ואני, אף זכות אבות הגנה עלי".

עד כאן המעשה המופלא. ומה זה נוגע עבורינו? הנה הרבה פעמים, אנו נקלעים לכל מיני מקומות שהכשרות שם מפוקפקת (כמו בתי מלון או אולמות שונים), כמו כן בחנויות ומרכולים ישנם מוצרים רבים שהכשרות שלהם היא בסימן שאילה?

נדע ונזכור, אוכל שלא כשר מטמטם את המח ואוטם כל אור של קדושה שלא יכנס ללב! נהדר עד כמה שאפשר בכשרות המאכלים, וכשיש ספק, נשאל רב אם אפשר לסמוך על זה וכיוצא, **ובכן נזכה להיות עבדים נאמנים לה' ית', אמן ואמן! שבת שלום ומבורך.**

'ספירת העומר'

החל מיום שני של פסח אנו נמצאים בעיצומם של ימי ספירת העומר. בתחילתם של ימי הספירה, לאחר חג הפסח, לפי רוב המנהגים אנו נוהגים מנהגי אבלות. לא שומעים מוזיקה ולא מסתפרים וכדומה. יש מספר טעמים למנהג זה. הידוע ביותר הוא פטירתם של 24000 תלמידי רבי עקיבא במהלך ימים אלו. אך על פי הדרש עם ישראל היו במהלך ימים אלו בתהליך בניית הרוחניות. לצאת מארבעים ותשעה שערי טומאה. מדוע אם כך יש לנהוג מנהגי אבלות? ראשית, כאשר האדם קולט את עוצמת הטומאה בה הוא שרוי, אזי הוא חש כמנוחה וטמא וממילא המנוחה נוהג כאבל. ובעומק העניין יש כאן רמז לתהליך של בנייה. דהיינו בתחילת תהליך הבנייה לא רואים תוצאות. דבר שגורם צער וקושי. ויש כאן לימוד לכל תהליך בעולם. במיוחד לתהליך של בניית זוגיות. ה' עשה נס שבדרך כלל בתחילת מערכת הנישואין הזוג עדיין מסונוור מאהבה ולכן מצליח להתמודד עם קשיים וחוסר הבנה. וכך מתקיים בהם "על כל פשעים תכסה האהבה".

חושן משפט- הרב יצחק פריי

'משולחן בית הדין'

תשובה: ראשית, יש לבדוק בחוזה ההשכרה האם חתם על כך שכל תאונה או מכה לא תתוקן על ידו. במידה ואכן חתם כך, אסור לו לתקן בעצמו. אמנם, אם אין תנאי זה מופיע מפורשות בחוזה ההתקשרות, מותר לו לתקן בעצמו את הרכב. ובלבד שהתיקון יהיה תיקון ראוי ולא תיקון "חאפר".

שאלה: רועי שכר רכב מחברת השכרה כלשהי. במהלך ימי השכירות שפשו משהו את המכונית של חברת ההשכרה וגרם לה שריטות. רועי מפחד כי חברת ההשכרה תחייב אותו על השריטות מחיר כפול ומכופל משווי התיקון האמיתי. והוא מעוניין לתקן את השריטות לבדו. האם מותר לו לעשות כן?

'והתקדשתם – במאכלות'

תסובב שיהיו בו תולעים במותו, כדברי הפסוק: **'וְשִׁקְץ יִהְיוּ לְכֶסֶם'** – יעשו אתכם שקץ]. **ופרשה** זו מסתיימת במילים: **"וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים ... וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם"**, כי הנוהג באכילת איסורים יצילנו וישמרנו השי"ת, וכדברי חז"ל (חולין ה:), שאין הקב"ה מביא תקלה ע"י הצדיקים.

אכילת בשר חלק

הבשר הכשר באכילה לדעת מרן השולחן ערוך (י"ד סי' ל"ט סע' י'), הוא בשר המוגדר 'חלק' (שאינו בו סירכא, ולא מועיל 'מיעוך'), ולדעת הרמ"א (שם סע' י"ט) שאף בשר המוגדר 'כשר' מותר לאוכלו. ולכן אנו הספרדים יש לנו לנהוג כדעת מרן שקיבלנו הוראותיו, ולקנות מן ההכשרים הנוהגים כדעת מרן. ואחד הדברים היסודיים שעמד עליהם מרן רבינו עובדיה יוסף צוק"ל ותיקנם לכל ישראל, שהיה עומד ומזהיר הרבה מאד, שישמרו הספרדים, וכל מי שיראה ה' בליבו, שלא לקנות מן הבשר שאינו 'חלק' ממש, משום שלדעת רוב הפוסקים, ועל צבאם מרן השולחן ערוך, יש בדבר נגיעה באיסור תורה, ובאכילת טריפות.

תולעים בעלי ירק

תולעים הגדלים בעלים תלושים, כגון בחסה ועלי נענע, יש אומרים שאינם נחשבים ל'בריה' ובטלים בששים, אחר שלא נאסרו מתחילת ברייתו, שקודם שפירשו אינן אסורות. ויש חולקים ואומרים שהם נחשבים ל'בריה' ששם 'תולעים' לא היה לו היתר מעולם. וכן דעת רוב האחרונים, ואין לסמוך על סברת החולקים להקל. ולכן אף תולעים קטנים מאד שנראים נגד השמש בעין חדה ובריאה אסורים משום בריה, וצריך לשרותם מס' דקות במים וסבון, ולשוטפם בזרם מים חזק.

'וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֶהֶם: דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחֵיהָ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: כָּל מִפְרֶסֶת פִּרְסָה וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת פִּרְסַת מַעֲלַת גֵּרָה בְּבֵהֵמָה אֲתֶם תֹּאכְלוּ: (ויקרא י"א א' – ג').

שני הרחקות מן הבהמות הטמאות נאמרו לבני ישראל בתורה: **"מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִעְנוּ"** – א. 'איסור אכילה' ב. 'איסור נגיעה'. ולכאורה הדבר נמוה, כי הלא אם ישנו 'איסור נגיעה', אין צורך לומר גם 'איסור אכילה'? אלא מוכח כאן שהבורא ברוך הוא חפץ מאוד בהרחקת האיש הישראלי מאכילת האיסורים, כיוון שהם פועלים רע בנפש האוכלם, ולכן צווהו בהרחקה כפולה.

ומובא בספרים הקדושים, כי הבהמות המותרות באכילה הן אלו שטבען נוח יותר ואינן חיות טורפות, והחיות והבהמות האסורות באכילה טבען רע ומושחת, וטורפות חיות אחרות. והסיבה שהותרו באכילה רק סוג הטהורות היא, משום שכשאדם אוכל דבר כלשהו הוא נהפך להיות חלק מגופו. וגדול הפועל הנעשה מאכילת הבשר הטמא, כדי להשחית ח"ו את אופי האדם. ולכן גזר בוראינו להתרחק מכל אלו ביתר ריחוק, וכמו שנתבאר.

הקב"ה הודיע הודיע למשה מראש את כל החיות והבהמות שהיו קיימות אז, ולא חיסר מהם אפילו אחד, גם היום אלפי שנים אחר כך, לא מצאו המדענים מין חיה או בהמה שלא הוזכרה בתורה! וכך מובא בילקוט שמעוני (דברים תתצ"א) על הפסוק: "אֵף אֶת זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמֵּעֵלֵי הַגֵּרָה וּמִמִּפְרֵי הַפִּרְסָה הַשְּׂסוּעָה" - אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי מֹשֶׁה רָבִינוּ קִנְיֵי [צ"ד] הָיָה או בְּלִיסְטֵרִי [צלף] הָיָה?! אֵלָא מִכָּאן תְּשׁוּבָה לְאוֹמְרִים אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם."

כתב האור החיים הקדוש על הפסוק: **"וְשִׁקְץ יִהְיוּ לְכֶסֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וְאֶת נִבְלָתָם תִּשְׂקְצוּ"** (ויקרא י"א י"א), כי אפילו אדם השוגג שאכל מן הטמא בלא כוונה, אף על פי כן ישקץ את נפשו. [והוסיף שם כי אכילת האיסור

חידה

1. "אך את זה לא תאכלו". שלושה דברים נתקשה בהם משה, והראה לו באצבע. מה הם?
2. א. מי היו מישאל ואלצפן? ב. מה מסופר שעשו בפרשתנו?
3. ציין שלוש חיות שאינן מפריסות פרסה, המזכרות בפרשתנו.
4. "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים", באיזה מקום אחר בתנ"ך מסופר שאירע נס דומה?
5. בפרשתנו נאמר לאהרון: "ויון שיכר אל תשת". מי עוד בתנ"ך קיבל צווי דומה?

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. עיין ברשי וענה: א. מה מבטאת המילה צו? ב. מדוע נאמרה מילה זו בפרשתנו?
2. **תשובה- א.** לשון זירוז. **ב.** בקרבן עולה יש חסרון- כיס לכהן כי כולה נשרפת ולכן הכהן צריך זירוז.
2. על אש התמיד נאמר: "וביער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר" על איזה עניין אחר בתורה נאמר הביטוי "בבוקר בבוקר"? **תשובה- על המן נאמר:** "וילקטו אותו בבוקר בבוקר" (שמות ט"ז כא).
3. באיזה קרבן מקריבים גם חמץ? **תשובה- קרבן תודה.**
4. כיצד מפרש רשי את המילה: "תופיני מנחת פתים"? **תשובה- תופיני =תיאפה הרבה אפיות.**
5. היכן מרחו אהרון ובניו את דם איל המילואים? **תשובה- תנך האזן הימנית, בוהן היד הימנית והרגל הימנית**

חברי הקהילה שואלים

מה מברכים על המצה אחרי פסח?

מצה רכה לדעת הכל גם לאחר הפסח היא כפת גמור ומבוך עליה ברכת המוציא ואם אכל כשיעור מבוך לאחר ברכת המוציא, וכתב בילקוט יוסף שגם אם מרטיב את המצה אפשר שצריך לברך עליה המוציא ולכן נכון לאכלה בתוך הסעודה.

ובמצה קשה כמו מצות מכונה ומצות עבודת יד הקשות, נחלקו רבותינו הפוסקים האם ברכתה אחר הפסח מזונו או המוציא, ולכן ראוי להחמיר לאוכלה בתוך הסעודה, ואם אוכל אותה בפני עצמה נהגו לברך עליה מזונו ולאחריה ברכת מעין שלוש כמו כל פת הבאה בכסנין וכן הלכה.

ומי שאוכל גם במשך השנה מצה מטעמי בריאות היות זה הפת שלו מבוך עליה ברכת המוציא.

טעם הדבר: בגמרא במסכת ברכות דף מ"א עמוד ב', פת הבאה בכסנין מבוך עליה ברכת המוציא ולאחריה ברכת מעין שלוש (על המחיה) ונחלקו רבותינו הראשונים מהי פת הבאה בכסנין: "א – פת שנאפת כמין כיסים וממלאים אותה בשקדים ותמרים וכיוצא בזה ו"א – עיסה שמעורב בה דבש וסוכר וכיוצא בזה וטעם הסוכר ניכר בפת (זה מה שנקרא חלה מתוקה) ו"א – פת שעושים אותה יבשה והיא נכססת (כמו קרקר, לחמית והדומה לו) וזה דעת הערוך בשם רב האי גאון.

ומרן השולחן ערוך (סימן קס"ח ס"ז) פסק את כל הדעות, כלומר בין אם הוא ממולא או שהבצק

וגם המחמירים שלא למכור חמץ לכתחילה לאחר הפסח יכול לאכול חמץ שנמכר.

ומכל מקום כשקונה מוצרי חמץ לאחר הפסח צריך לראות שיש למוכר אישור שהחמץ שלו נמכר כדת וכדין ודי בזה ואין לחשוש שמא המכירה נעשתה רק לצרכי דת, ואפילו הוא אינו שומר תורה ומצוות ח"ו, מכירתו מכירה גמורה כדת וכדין ותקפה על פי חוק לכל דבר.

וכתב הראש"ל צ' בילקוט יוסף (פסח ב' עמוד ש') שאפילו נודע שאותו מוכר, מכר חמץ בפסח חס ושלוש, כיוון שהקניין של מכירת חמץ הוא קניין גמור יכול לקנות ממנו לאחר הפסח חמץ ואין נחשב חמץ שעבר עליו הפסח.

האם נער שנעשה בר מצוה בימי העומר ימשיך לספור ספירת העומר בברכה?

כתב רבנו הגדול בשו"ת יביע אומר חלק ג' סימן כ"ז, שנער שנעשה בר מצוה בתוך ימי העומר אף על פי שספר עד עכשיו כל הימים, לא יברך מעתה ואילך אלא יספור בלא ברכה, כיוון שמה שספר עד עכשיו היה רק מדין חינוך ובפרט שיש אומרים שאין מצווה על הילד אלא על האבא לחנכו, ולכן לא נחשב לו ספירתו שספר כשהיה קטן לעכשיו שהגדיל.

והרי אנחנו חוששים לדעת הבה"ג שמי שהחסיר יום אחד הפסיד המצווה ולכן לא מברכים, ולכן גם הקטן שהגדיל יספור בלא ברכה, או שיצא ידי חובה מאחר שמברך.

לעולם הבא, ושכרו הרבה מאד, וזכות הרבים תלוי בו, אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד. (שם).

טו. חייב אדם לחנך את בנו לתלמוד תורה, משחר נעוריו, שנאמר "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה". ולכן משיתחיל התינוק לדבר על אביו ללמדו פסוק "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", ופסוק "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". ואחר כך מלמדו פסוקים פסוקים מכל התנ"ך.

וירגיל אותו מילדותו לברך ברכות הנהנים, וברכת אשר יצר, ולענות אמן על כל הברכות ששומע. ולא יניח אותו לישון עד שיקרא קריאת שמע לפני שישן. עד שיהיה כבן שש שאז מוליכו אצל מלמד תינוקות. (שם).

טז. מלמד התינוקות צריך שיהיה ירא שמים, מהיר לקרות ולדקדק במקרא, ועושה מלאכת ה' באמונה, לחנך תלמידו לתורה וליראת ה' טהורה. וידע שאין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, ואין מבטלים תינוקות של בית רבן מלימודם, אפילו לבני בית המקדש (שבת קיט: והרמב"ם פ"ב מהל' תלמוד תורה הלכה א' וב').

ואסור למלמד תינוקות להתענות תעניות שאינן חובה, כי בזה הוא ממעט ממלאכת שמים, ואפילו תענית ביום פקודת השנה (יאר צייט), וכן יזהר שלא ישאר ער עד השעות המאוחרות, וכל מלמד שמניח תלמידו ויוצא, או שמתרשל בלימודם, עליו נאמר, "ארור עושה מלאכת ה' רמיה" (שם).

יז. אם רואה אביו של התינוק, שהמלמד תינוקות מתרשל במלאכת ה', יוציא משם את בנו, ויוליכנו אצל מלמד אחר, ולא יתנהג ברחמנות על המלמד בשביל פרנסתו, כי על ידי כך לא ילמד בנו כראוי. ועל המלמד להשיג על חניכיו לשמרם מכל מעשה יצור, ויהיה מחנינו קדוש וטהור. (שם).

מתוק או שהוא נכסס מבוך עליו בורא מיני מזונות ולאחריו על המחיה.

והנה המצה הרי היא נכססת וא"כ היה צריך לברך עליה מזונות, אמנם בפסח היות זה הפת המצוייה אצל כולם וודאי שברכתה המוציא, אבל לאחר הפסח לכאורה יש לברך עליה מזונות כמו כל דבר נכסס.

ובשו"ת בית דוד חילק בדבר בשני פנים: א. שפת נכססת שמברכים עליה מזונות זה באופן שהשהו אותה בתנור הרבה ונעשתה כך מה שאין כן במצה שמחמת דקותה היא קשה. ב. הואיל וחל עליה שם פת בפסח עדיין שם פת עליה.

והחיד"א במחזיק ברכה, כתב שהמנהג לברך על המצה ברכת בורא מזונות לאחר הפסח, שאין שם פת עליה ויפה נהגו ומכל מקום ראוי להחמיר בזה לאכלה בתוך הסעוד לצאת ידי כל הדעות.

ראה כל זה באורך בשו"ת יחווה דעת חלק ג' ובחזון עובדיה ברכות ובילקו"י ברכות קס"ח ופסח סימן תמ"ח

האם צריך להזהר לקנות מוצרי חמץ שנאפו רק אחרי הפסח?

חמץ שעבר עליו הפסח אסור באכילה ובהנאה מדברי חכמים, ומכל מקום חמץ שנמכר במכירת חמץ מותר לכתחילה לאחר הפסח כיוון שהמכירה היא מכירה גמורה, ולא נחשב חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח.

קולי בנות בוטחות האזנה אמרת", והכי אמר ליה רב לרבי חייה, **הני נשי במאי זכינן**, באקרובי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי גברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן. ופירש רש"י **שנותנות רשות לבעליהן ללכת לבית המדרש**, ואף ללמוד תורה בעיר אחרת. וכן אמרו ביומא כן יתן לידידו שנה, אמר ר' יצחק אלו נשותיהם של תלמידי חכמים שמנודות שינה בעולם הזה וזכות לחיי העולם הבא. (שם).

יא. אין ישנים בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי, וכל המתנמנם בבית המדרש תורתו נעשית קרעים, **ואין משיחין בבית המדרש אלא בדברי תורה, שקדושת בית המדרש חמורה יותר מקדושת בית הכנסת.** אפילו מי שנתעטש אין אומרים לו רפואה (אסותא) בבית המדרש, ואין צריך לומר בשעת הלימוד. כי המפסיק מלימודו לשיחה בטלה מאכילין אותו גחלי רתמים, שנאמר (איוב ל) "הקוטפים מלוח עלי שיח ושרש רתמים לחמם", ופירש רש"י המפסיקים באמצע לימוד התורה שנכתבה בלוחות. (שם).

יב. ברית כרותה שכל הקובע תלמודו בבית הכנסת או בבית המדרש, לא במהרה הוא שוכח. וכל היגיע ועמל בתלמודו בצינעא מחכים, שנאמר ואת צנועים חכמה. **וכל המשמיע קולו בשעת תלמודו, תלמודו מתקיים בידו.** (שם).

יג. תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות, אם היתה לפניו עשיית מצוה, ותלמוד תורה, אם אפשר למצוה להעשות על ידי אחרים, לא יפסיק תלמודו, ואם לאו יעשה המצוה ואחר כך יחזור לתלמודו. **ותלמיד חכם השוקד על לימודו, ומזמינים אותו לסעודת חתן או מילה, אף על פי שסעודות מצוה הן, עדיף שיעסוק בתורתו, והסעודות מצוה יתקיימו על ידי אחרים.** (שם).

יד. כל המלמד תורה בעולם הזה, זוכה ומלמד

המשך - מורנו ורבנו הלכה למעשה ואין מבטלים התינוקות של בית רבן מלימודם, אפילו לבני בית המקדש.

ז. אסור ללמוד תורה מפי חכם שאינו הגון במעשיו, שנאמר (מלאכי ב ז), כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא, וכן אסור ללמד תורה לתלמיד שאינו הגון. (שם).

ח. אף על פי שמצוה ללמוד תורה ביום ובלילה, כמו שנאמר "והגית בו יומם ולילה", מכל מקום **אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה,** כך אמרו חכמים, אין רנה של תורה אלא בלילה, שנאמר "קומי רוני בלילה לראש אשמורות". לפיכך הרוצה לזכות בכתרה של תורה, יזהר מאד בכל לילותיו, ולא יאבד אפילו אחד מהם באכילה ושתייה ושינה ושיחה וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה. **אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו** גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם, ועליו נאמר טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו.

ט. הנשים פטורות ממצות תלמוד תורה, שנאמר ולימדתם אותם את "בניכם", ולא את בנותיכם (קידושין כט:). **ואף על פי כן חייבות ללמוד הדינים השייכים להן,** שאם לא תדענה הלכות נדה וטבילה, והלכות שבת, והלכות ברכות, והלכות איסור והיתר, מליחה, ובשר וחלב, וכיו"ב, איך יוכלו לקיימן ולהשמר בהן. ומטעם זה הנשים מברכות בכל יום ברכות התורה, ואומרות אשר קדשנו במצותיו "וצונו" על דברי תורה. וכמו שנפסק בשלחן ערוך (סי' מז סעיף יד).

י. אשה שמגדלת בניה לתורה ומחנכת אותם ללמוד תורה, ומעודדת את בעלה ללמוד תורה, שכרה הרבה מאד, שהיא חולקת שכר עמהם, וכמו שאמרו (בסוטה כא.) דפלגן בהדיהו. וכן אמרו (בברכות יז.) גדולה הבטחה שהבטיח הקב"ה לנשים יותר מן האנשים. שנאמר "נשים שאננות קומנה שמענה

כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם...